

Міністерство освіти і науки України
Турецький Гіресунський університет
Університет Миколаса Ромеріса
Державна вища технологічно-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича
Державна вища професійна школа в Коніні
Європейський гуманітарний університет
Технічний університет Молдови
Державний біотехнологічний університет
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Полтавський державний аграрний університет
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
Львівський національний університет природокористування
Кафедра обліку та оподаткування

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ:
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТИ**

***МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ***

22-23 березня 2022 р.

Частина 2



ЛЬВІВ 2022

УДК 330.341.1:005.92

О-17

Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2022 р. **Ч. 2.** Львів: ЛНУП, 2022. 320с.

Організаційний комітет:

Гнатишин Л.Б. – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування ЛНУП;

Пилипенко К.А. – д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету;

Василюшин С.І. – д.е.н., професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування Державного біотехнологічного університету;

Прокопишин О.С. – заступник завідувача кафедри з наукової роботи, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ЛНУП;

Жидовська Н.М. – заступник завідувача кафедри з навчально-методичної роботи, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ЛНУП;

Малецька О. І. – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ЛНУП;

Дранус Л.С. – к.е.н, доцент кафедри менеджменту Чорноморського національного університету імені Петра Могили;

Лега О.В. – к.е.н, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету;

Гуменюк І.Л. – к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».

У збірнику представлено матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти». Результати наукового пошуку можуть бути використані для подальших наукових досліджень та формування нових наукових ідей.

Усі матеріали подаються в авторській редакції

За вигляд, зміст, достовірність та відсутність плагіату у тезах відповідають автори.

© **Львівський національний університет природокористування, 2022**
Кафедра обліку та оподаткування, 2022

УДК 657

*Лега О. В., к.е.н., доцент, доцент
кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,
Мельник А., Верега Н.,
здобувачі вищої освіти СВО – Магістр,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава*

ЕКОЛОГІЧНЕ ОПОДАТКУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ПОДАТКОВИХ РОЗРАХУНКІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Підприємства, які прагнуть бути відкритими для зовнішнього світу та стабільності в мінливому ринковому середовищі, повинні відповідати міжнародним і національним вимогам щодо виробництва якісної екологічної продукції. Однією з найголовніших проблем розробки і реалізації ефективної політики в цьому напрямі є відсутність забезпечення керівництва підприємства комплексною, достовірною та своєчасною інформацією про екологічну діяльність [1]. Податкове поле у частині екологічної діяльності реалізується через нарахування та сплату екологічного податку.

Екологічний податок $\square$ це загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року [2].

Згідно ПКУ, платниками податку є суб'єкти господарювання, юридичні особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, бюджетні установи, громадські та інші підприємства, установи та організації, постійні представництва нерезидентів, включаючи тих, які виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони здійснюються:

- викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення;
- скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;

- розміщення відходів (крім розміщення окремих видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання);
- утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені);
- тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

Суми податку розраховують самостійно на основі визначених ставок для кожного виду відходів, забруднюючої речовини, категорії радіоактивних відходів та їх фактичного обсягу [2].

Зазначимо, що п. 37 підрозд. 5 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ встановлено, що за податковими зобов'язаннями з екоподатку, які виникли: з 01.01.-31.12.2022 р. включно, ставки податку становлять 30% ставок, передбачених пп. 245.1 і 245.2 ПКУ; з 01.01.-31.12.2023 р. відповідно 60 %; 01.01.-31.12.2024 р. відповідно 90 %; з 01.01.2025 року, ставки податку становлять 100% [2].

Облікова інформація має важливе значення для визначення сум податків, які необхідно сплатити платнику до бюджету згідно податкового законодавства [3].

Законом України «Про відходи» встановлено, що суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані на основі матеріально-сировинних балансів виробництва виявляти і вести первинний поточний облік кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються, і подавати щодо них статистичну звітність у встановленому порядку [4].

Таким чином, облікова інформація щодо відходів формується значною мірою на підставі даних їхнього первинного обліку, який ведеться у відповідних формах первинної документації з використанням технологічної, нормативно-технічної, планово-економічної, бухгалтерської та іншої документації [3].

Для відображення інформації про розрахунки за податками застосовують рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами», а саме субрахунок 641, на якому ведеться облік податків, які нараховуються та сплачуються відповідно до чинного законодавства. За кредитом рахунку 64 відображаються нараховані платежі до бюджету, за дебетом ☐ належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання тощо.

Аналітичний облік податку ведуть за видами платежів (основний платіж, штрафи, пені) із виділенням аналітичних рахунків згідно із переліком екологічних платежів: податок за розміщення відходів у навколишньому природному середовищі; податок за викиди в атмосферу забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення.

У бухгалтерському обліку нарахування екологічного податку відображається кореспонденцією рахунків за дебетом рахунку 92 «Адміністративні витрати» та за кредитом рахунку 641 «Розрахунки за податками», сплата податку – за дебетом рахунку 641 «Розрахунки за податками» та за кредитом рахунку 311 «Поточні рахунки в національній валюті» [3].

Платники податку складають податкові декларації екологічного податку за видом забруднення та подають їх протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, до контролюючих органів та сплачують податок протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації.

Платники податку перераховують суми податку, що справляється за викиди, скиди забруднюючих речовин та розміщення відходів, одним платіжним дорученням на рахунки, відкриті в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, які забезпечують розподіл цих коштів у співвідношенні, визначеному законом.

Якщо платник податку з початку звітного року не планує здійснення викидів, скидів забруднюючих речовин, розміщення відходів, утворення радіоактивних відходів протягом звітного року, то такий платник податку повинен повідомити про це відповідний контролюючий орган за місцем розташування джерел забруднення та скласти заяву про відсутність у нього у звітному році об'єкта обчислення екологічного податку. [2].

Свочасне та повне відображення в бухгалтерському та податковому обліку операцій, пов'язаних з об'єктами екологічного оподаткування дозволить поліпшити якість і прозорість податкової звітності та посилити контроль за дотриманням екологічного законодавства.

Список використаних джерел:

1. Гнатишин Л. Б., Прокопишин О. С., Лега О.В. Екологічний облік

як складова системи інформаційного забезпечення управління сільськогосподарським підприємством. Обліково-аналітичне забезпечення інноваційного розвитку АПК: колективна монографія / за заг. ред. Л. Б. Гнатишин. Львів: Сполом, 2021. С. 128 – 148. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/11460/1/Гнатишин_Прокопишин_Лега.pdf (дата звернення 19.03.2022).

2. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755–VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення 19.03.2022).

3. Лега О. В., Яловега Л. В., Прийдак Т. Б. Екологічний податок: особливості обліку і оподаткування у контексті нормативно-правових змін // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. – Харків: «Міськдрук», ХНТУСГ, 2017 – Вип. 185. – С. 231 - 242. http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/323/1/Leha_Jaloveha_Pruidak_стаття.pdf (дата звернення 19.03.2022)

4. Про відходи: Закон України від 05 березня 1998 р. № 187/98-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%80>. (дата звернення 19.03.2022)